

**Szanowny Pan
Krzysztof Gołębiowski
Główny Inspektor Ochrony Środowiska**

PETYCJA

w sprawie podjęcia okresowych kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej przez podmioty gospodarcze prowadzące zakłady naprawy pojazdów.

zrzeszająca główne podmioty działające w produkcji i handlu paliwami ciekłymi w Polsce, zgodnie z art. 4 ust 1 w związku z art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, działając w interesie publicznym oraz członków zrzeszonych w organizacji,

wnosi petycję

w sprawie podjęcia przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska okresowych działań kontrolnych w wybranych zakładach naprawy pojazdów, w których wytwarzane, zbierane i magazynowane są odpady powstałe ze zużytych produktów, jakimi są silnikowe oleje smarowe, nazywane olejami odpadowymi, dla których zasady postępowania określone zostały w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1903) oraz przepisach wykonawczych do ww. ustawy.

jako największa organizacja skupiająca przedsiębiorców sektora paliwowego oraz smarowego w Polsce, niniejszym pragnie zwrócić uwagę na nasilające się w ostatnim okresie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku olejów smarowych i preparatów smarowych oraz pochodnego rynku olejów odpadowych (nazywanych również olejami przepracowanymi), polegające na deficytach zbiórki olejów odpadowych, w ślad za czym problemów przedsiębiorców produkujących i eksportujących świeże produkty smarne z realizacją ustawowych poziomów odzysku i recyklingu odpadów takiego samego rodzaju w latach 2022 i 2023. Olej odpadowy pozyskiwany (odbierany) jest bezpośrednio od wytwórców tj. warsztatów

---

samochodowych, stacji demontażu samochodów, złomowisk, serwisów, firm produkcyjnych zużywających oleje smarowe, kopalni, itp. Podmioty gospodarcze posiadające wymagane zezwolenia na wykonywanie recyklingu olejów przetworzonych (regeneracja), jak również przedsiębiorcy zajmujący się zbiórką olejów odpadowych na terenie Polski, wyraźnie komunikują o znacznie mniejszym poziomie zbiórki i utrudnionym dostępie do surowca odpadowego, w porównaniu z latami ubiegłymi. Sytuacja ta obecnie nie ulega zmianie, pomimo upływającego okresu zimowego w bieżącym roku.

W ocenie obecny stan rzeczy spowodowany jest przede wszystkim znacznym wzrostem ceny mediów energetycznych takich jak gaz, energia elektryczna, węgiel, drewno, czy standardowe oleje opałowe dla których olej odpadowy może stanowić substytut. Tym samym oleje przetworzone wykorzystywane są do celów grzewczych w gospodarstwach domowych lub w miejscach prowadzenia działalności gospodarczej, w których wytwarzane są tego rodzaju odpady. Po drugie, duża część produktów kwalifikowanych jako smary jest transferowana do innych zastosowań jako komponenty paliw ciekłych lub gotowe paliwa ciekłe, w tym przede wszystkim powszechne jest komponowanie oleju odpadowego do oleju opałowego przeznaczonego do celów grzewczych.

Konkludując posiadacze smarnego surowca odpadowego nie przekazują go dalej w łańcuchu wartości, celem dalszego zregenerowania i zawrócenia do obiegu, prawdopodobnie z uwagi na gromadzenie go na okres zimowy do celów grzewczych lub wykorzystania przy produkcji innych paliw ciekłych.

Oleje odpadowe stanowią relatywnie tanie i łatwo dostępne źródło paliwa, a jednocześnie mają wysoką wartość energetyczną, w wyniku czego w Polsce rocznie spalane są ich znaczne ilości w nieprzystosowanych do tego instalacjach, głównie w celu ogrzewania warsztatów, szklarni, zakładów usługowo-produkcyjnych czy też po prostu budynków mieszkalnych. Powoduje to dużą emisję toksycznych, mutagennych i kancerogennych substancji, takich jak: silnie rakotwórczy benzoalfapiren, tlenek węgla, związki chloru, siarki i azotu, metale ciężkie, co stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz innych żywych organizmów. Co więcej, te nielegalne praktyki przyczyniają się w istotnym stopniu do występującego w Polsce zjawiska smogu. Emisje te są dużo bardziej szkodliwe niż przy spalaniu lekkiego oleju opałowego. Dodatkowo, spalanie olejów odpadowych sprawia, że z jednej strony nie zasilają one krajowych instalacji do recyklingu tych olejów, obniżając opłacalność inwestycji w rozwój technologii recyklingu, a z drugiej strony,

zmniejsza wpływy budżetu państwa z opłaty produktowej od nowo wprowadzonych do obrotu olejów grzewczych. Ponadto nielegalne spalanie oleje odpadowe wypierają legalne paliwa przeznaczone do celów grzewczych. Inny istotny argument stanowi, że nielegalne użycie olejów odpadowych jako olejów opałowych – niezależnie od szkód dla środowiska i zdrowia ludzi – przekłada się także na wymierne straty podatkowe m.in. z tytułu nieodprowadzonej akcyzy.

W świetle powyższych wyjaśnień zauważa, że nielegalne praktyki polegające na ogrzewaniu budynków lub innych obiektów, przepalonym olejem silnikowym są już prawnie usankcjonowane i odpowiednie służby posiadają uprawnienie do nakładania mandatów w przypadku wykrycia takich wykroczeń. Podstawę prawną stanowi tu najczęściej przepis art. 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, gdzie określono, że „kto termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów podlega karze aresztu albo grzywny” (w postępowaniu mandatowym do 500 zł). Niestety to narzędzie karne, z uwagi na jego niewielką dolegliwość, nie przynosi zadowalających efektów. Oczywiście nie można również nie wspomnieć, że oleje odpadowe po pierwsze należą do grupy odpadów niebezpiecznych zgodnie z kryteriami przyjętymi w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów, a po drugie z uwagi na ich specyfikę, w tym przede wszystkim zagrożenie dla środowiska naturalnego, łatwopalny charakter i generowanie zagrożenia pożarowego, postępowanie z tym surowcem odpadowym zostało ściśle określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi. W myśl przepisu § 3 i 4 ww. rozporządzenia oleje odpadowe zbiera i magazynuje się w miejscach przeznaczonych do tego celu, zgodnie z konkretnymi wymaganiami środowiskowymi.

Mając powyższe wyjaśnienia na uwadze, wnosi do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej również jako Organ), jako organu centralnego administracji rządowej w zakresie kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, o zarządzenie podjęcia przez podległe mu jednostki w wybranych przez Organ lokalizacjach, doraźnych działań kontrolnych w zakładach serwisu i naprawy pojazdów drogowych, w których zbierany i magazynowany jest zużyty silnikowy olej smarowy, pod kątem wypełniania przez podmioty prowadzące tego rodzaju działalność usługową, stosownych wymagań ustalonych wobec podmiotów korzystających ze środowiska. Informujemy, że z analiz wynika, że w warsztatach naprawy samochodów zbiera i przechowuje się największe ilości oleju

odpadowego. W ocenie legitymacja do tego rodzaju działania kontrolnego dla Inspekcji Ochrony Środowiska wynika z poniżej wskazanych podstaw prawnych:

1. Art. 2 ust. 1 lit. f ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, gdzie określono, że do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska m.in. w zakresie przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej; oraz,
2. Art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, który ustala, w procesie wydawania pozwoleń z zakresu gospodarowania odpadami, uprawnienie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do kontroli instalacji lub jej części, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska.

Nadto wskazuje, że ewentualne ustalenia organów Inspekcji Ochrony Środowiska wskutek przeprowadzonych kontroli doraźnych, w zakresie nieprawidłowości związanych z wytwarzaniem i magazynowaniem olejów odpadowych, powinny stanowić przedmiot wymiany informacji z Organami Państwowej Straży Pożarnej oraz potencjalnie innymi organami nadzorującymi rynek smarów w Polsce tj. Krajową Administracją Skarbową i Marszałkami Województw, co przysłuży się po pierwsze, ograniczeniu nielegalnego przetwarzania odpadów i generowania ryzyka pożarowego, a po drugie, ograniczeniu zjawiska szarej strefy na rynkach podaży świeżych olejów smarowych oraz pochodnych olejów odpadowych w Polsce.

Ze strony deklarujemy wolę współpracy i wszelkiego innego niezbędnego wsparcia w przypadku pozytywnego rozstrzygnięcia po Państwa stronie w przedmiocie wniosku wskazanego w niniejszej petycji.

Z poważaniem

PODPIS ZAUFANY

28.04.2023 17:00:42 [GMT+2]
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym